

The Leadership of School Administrators Affecting the School Administration Effectiveness in Schools Under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1

Suttipong Leenalad^{1*}, Wanpen Nuntasri² & Apisit Somsrisuk³

¹ Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

² Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

³ Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: Suttipong.l.sl008@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the levels of leadership of school administrators 2) the levels of school administration effectiveness 3) the relationship between the leadership of school administrators and the school administration effectiveness 4) the predictive power of the leadership of school administrators affecting on the school administration effectiveness of schools 5) find the leadership development guidelines of school administrators affecting on the school administration effectiveness of schools in the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. The research was divided into two phases; Phase 1 comprised the samples of this study, which consisted of 376 participants of school administrators and teachers, who were selected using multi-stage random sampling. The instrument used in data collection was a set of 5-point rating scale questionnaires. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation, and stepwise multiple regression analysis. Phase 2 comprised the samples of five experts, selected through purposive sampling. The instrument was an interview form, and data were analyzed using frequency and percentage. The findings were as follows: 1) the leadership of school administrators, overall and in each aspect, was at a high level. 2) The school administration effectiveness, overall and in each aspect, was at a high level. 3) The relationship between the leadership of school administrators and the school administration effectiveness, overall, showed a positive correlation at a high level with statistical significance at the .01 level. 4) the leadership of school administrators significantly predicted the effectiveness of school administration at the .01 level, the significant predictors were three factors: vision, collaboration, and creativity and 5) the guideline to leadership development guidelines of school administrators affecting on the school administration effectiveness of schools in the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. consisted of three aspects: vision, collaboration, and creativity.

Keywords: Leadership, School Administrator, Effectiveness

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สุทธิพงษ์ สีนาลาด^{1*}, วันเพ็ญ นันทะศรี², และ อภิสิทธิ์ สมศรีสุข³

1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

* Corresponding author. E-mail: Suttipong.l.sl008@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน 4) อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน และ 5) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยแบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวน 376 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และระยะที่ 2 มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือ และด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยมีอำนาจร้อยละ 57.60 และ 5) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือ และด้านความคิดสร้างสรรค์

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพ

บทนำ

เนื่องจากในสภาวะการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้น และผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) และเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นความสามารถในการนำบุคลากรของสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (ไชยา ภาวะบุตร, 2566) เปรียบได้กับอาวุธของผู้บริหารและผู้นำที่เป็นนักบริหารมืออาชีพที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลได้เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารจัดการที่ได้ชื่อว่ามีอาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงานภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน (สุชนา โกลวานิช, 2563)

ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนหรือผลสำเร็จในการบริหารการจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดเอาไว้สร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (ปิยะวรรณ คิตโสภา, 2561) โดยมีการศึกษาในการบริหารและจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป (วิรัชชัย ต้นภูบาล, 2565)

อย่างไรก็ตามจากแนวทางการนำแผนสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่ของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติทุกระดับนั้น ยังพบข้อจำกัดเชิงระบบที่สะท้อนปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนที่ชัดเจน เพราะแม้มีการสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนในระดับนโยบาย แต่การถ่ายทอดสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษายังขาดความชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2566)

จากหลักการ และเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายังคงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเป็นแนวทางในการยกระดับการบริหารงานในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

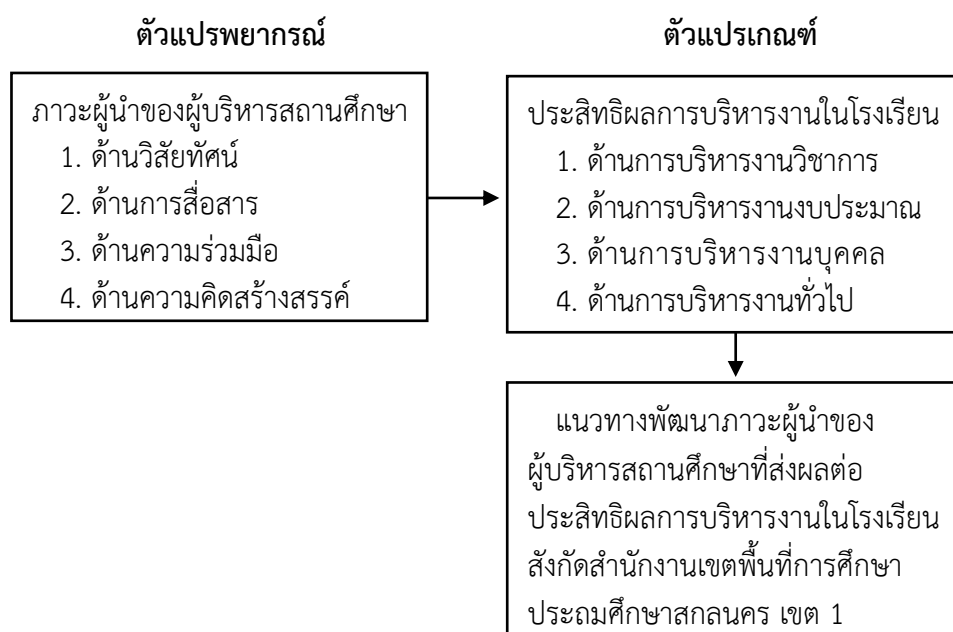
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมและใช้อิทธิพลของตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน โน้มน้าวให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการโดยมีความสำเร็จของโรงเรียนเป็นเป้าหมาย (ธีระนันต์ โมธรรม, 2564) ซึ่งถือได้ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นความสำเร็จของโรงเรียน เพราะจะดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีคุณภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (นราธิป โชคชัยสุนทร, 2562) ซึ่งจากการสังเคราะห์แนวคิดของ กรรณิกา เรตมอนต์ (2559); บุญช่วย สายราม (2559); เพ็ญศิริภรณ์ ประเทียบอินทร์ (2559); สนุก สิงห์มาตร (2560); ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561); นราธิป โชคชัยสุนทร (2562); ธีระนันต์ โมธรรม (2564); กนกวรรณ ปาระคะ (2566); Lin (2017) และ Career (2020) พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านความร่วมมือ และ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์

ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของโรงเรียนที่สามารถบริหารจัดการพัฒนาสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษานำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐเดช จันทพันธ์, 2564) โดยประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ผลขององค์กรทิศทางการพัฒนาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จรวมทั้งแนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในครั้งต่อไป (ขวัญเพชร พลวงศ์, 2564, หน้า 63) ซึ่งจากการสังเคราะห์แนวคิดของ ณรงค์ฤทธิ์ นามเหลา (2560); อาภัสสร วันดี (2560); ณัฐธัญญา โคทั่งคะ (2561); ปิยะวรรณ คัดโสตา (2561); วรจ วรตล (2563); ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564); ณัฐเดช จันทพันธ์ (2564); ศยานนท์ ศิริจันทร์ (2566); Boola (2013) และ Kirk & Jones (2014) พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นของ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) โดยมีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 2,171 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2566) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 376 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (วาโร พึ่งสวัสดิ์, 2551) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ ระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41-0.93 และค่าความเชื่อมั่น 0.93 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.48-0.90 และค่าความเชื่อมั่น 0.97 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยการจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 376 ฉบับ เก็บข้อมูลรูปแบบเอกสารและรูปแบบออนไลน์ (Google Form) โดยได้รับการตอบกลับ 376 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป ซึ่งในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา/ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) แล้วนำค่าที่คำนวณได้มาแปลผลในรูปความสัมพันธ์ ดังนี้ (วารโ เพ็งสวัสดิ์, 2551)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.70-1.00	ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.31-0.69	ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.10-0.30	ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
หากค่า r มีค่าเป็น (+) หมายความว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน	
หากค่า r มีค่าเป็น (-) หมายความว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในลักษณะผกผันกัน	

4. การวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อตัวแปรเกณฑ์มาสร้างแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความร่วมมือ และ 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีความถี่ตั้งแต่ 4-5 หรือร้อยละ 80-100 และในการหาแนวทางพัฒนาสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยขอคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์ แล้วนำบทสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ จากนั้นมารวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยเลือกแนวทางพัฒนาที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 หรือร้อยละ 80 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสาร ด้านความร่วมมือ และด้านความคิดสร้างสรรค์ แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	ผลการวิเคราะห์		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านวิสัยทัศน์ (X_1)	4.33	0.25	มาก
2. ด้านการสื่อสาร (X_2)	4.30	0.23	มาก
3. ด้านความร่วมมือ (X_3)	4.29	0.25	มาก
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4)	4.21	0.31	มาก
เฉลี่ย	4.28	0.19	มาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	ผลการวิเคราะห์		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ (Y_1)	4.35	0.22	มาก
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (Y_2)	4.31	0.25	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล (Y_3)	4.30	0.25	มาก
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป (Y_4)	4.16	0.24	มาก
เฉลี่ย	4.28	0.17	มาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .745 แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตัวแปร	X	X_1	X_2	X_3	X_4	Y	การแปลผลระดับความสัมพันธ์
X	1.000	-	-	-	-	0.745**	สูง
X_1	0.799**	1.000				0.650**	ปานกลาง
X_2	0.834**	0.678**	1.000			0.633**	ปานกลาง
X_3	0.724**	0.522**	0.583**	1.000		0.606**	ปานกลาง
X_4	0.609**	0.230**	0.291**	0.118**	1.000	0.346**	ปานกลาง

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านความร่วมมือ (X_3) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) โดยมีอำนาจร้อยละ 57.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) เท่ากับ $\pm .103$ แสดงดังตาราง 4

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y' = 1.646 + .203X_1 + .195X_3 + .093X_4$$

และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'y = .324Z_1 + .311Z_3 + .183Z_4$$

ตาราง 4 อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน	R	R ²	Adj R ²	b	S.E.	β	t	Sig
1. ด้านวิสัยทัศน์ (X_1)	.685	.503	.420	.203	.035	.324	6.409**	.000
2. ด้านความร่วมมือ (X_3)	.721	.541	.557	.195	.027	.311	6.786**	.000
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4)	.759	.576	.570	.093	.031	.183	4.816**	.002
ค่าคงที่	-	-	-	1.646	-	-	12.811**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 S.E._{est} = $\pm .103$

5. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ สามารถพัฒนาได้โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้ชัดเจน เป็นรูปธรรมและสื่อสารได้เข้าใจตรงกัน มีการกำหนดเป้าหมายแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 2) ด้านความร่วมมือ สามารถพัฒนาได้โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมปรึกษาหารือหรือวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันกับครูและบุคลากร ควรมียึดหลักการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวตามวัตถุประสงค์ และมีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและให้ข้อเสนอแนะในการทำงานร่วมกันและ 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาได้โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรจัดทำสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และมีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากร ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ มาใช้ในสถานศึกษา ซึ่งตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเพื่อหาแนวทางพัฒนา แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อหาแนวทางพัฒนา

ตัวแปรพยากรณ์	ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์	สรุปผล
ด้านวิสัยทัศน์ (X_1)	✓	ควรพัฒนา
ด้านการสื่อสาร (X_2)	×	-
ด้านความร่วมมือ (X_3)	✓	ควรพัฒนา
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4)	✓	ควรพัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา ซึ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษานั้นแสดงถึงการมีอิทธิพลหรือแรงจูงใจในการผลักดันบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านวิสัยทัศน์ที่สะท้อนถึงความสามารถในการมองการณ์ไกลและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน นอกจากนี้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพยังช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร ขณะเดียวกันการส่งเสริมความร่วมมือภายในและภายนอกสถานศึกษา ยังช่วยเสริมสร้างพลังการทำงานเป็นทีมที่เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการมีระดับความคิดสร้างสรรค์ก็ยังสะท้อนถึงความพยายามของผู้บริหารในการพัฒนานวัตกรรมและแนวทางใหม่ ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล (2560) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วีรชาติ กาญจนกันโห (2562) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียนสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนมีการบริหารจัดการตามภารกิจหลักอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านวิชาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ควบคู่กับการนิเทศและประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การบริหารงบประมาณมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการติดตามประเมินผล และรายงานอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการบริหารบุคคลที่มีการวางแผนอัตรากำลังอย่างเหมาะสม พร้อมส่งเสริมวินัย คุณธรรม และขวัญกำลังใจดำเนินการด้านวินัยและการบริหารบุคลากร ตลอดจนสนับสนุนงานทั่วไป เทคโนโลยีและมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน และการประชาสัมพันธ์ผลการจัดการศึกษาให้ชุมชนและสร้างความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ สำเภาทอง (2560) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ญัณฐณิชา โคทั่งคะ (2561) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .745 ทั้งนี้อาจเพราะว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และยึดตามมาตรฐานวิชาชีพ จะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม พัฒนานวัตกรรมการทำงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการวางแผนและตัดสินใจ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจผ่าน

การยกย่องความสำเร็จ ส่งผลให้การบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะวรรณ คิดโสตา (2561) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ดวงสิทธิ์ พรหมมา (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือ และด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยมีอำนาจร้อยละ 57.60 ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ร่วมกับครูและบุคลากร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วม การตัดสินใจร่วม และการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ผลวิจัยพบว่าภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ความร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารอย่างมีนัยสำคัญและมีอำนาจพยากรณ์ ซึ่งสะท้อนว่าภาวะผู้นำเป็นปัจจัยหลักต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ควบคู่กับปัจจัยด้านบริบท ทรัพยากร และนโยบาย จึงจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะวรรณ คิดโสตา (2561) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ทวีชัย ต้นภูบาล (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความร่วมมือ และ 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน โดยช่วยกำหนดทิศทางที่ชัดเจน เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร และส่งเสริมนวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล (2558) ที่กล่าวว่า การพัฒนาด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันนั้น ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้สอนแนะที่เลี้ยง และผู้สนับสนุนการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มียอมรับในวิสัยทัศน์ขององค์กร และสอดคล้องกับ ปิยะวรรณ คิดโสตา (2561) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นร่วมกันและเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการปฏิบัติงาน กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย และสอดคล้องกับ ดวงสิทธิ์ พรหมมา (2565) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกับครูผู้สอนในการวางแผน กำหนดเป้าหมายมาตรฐาน กรอบแนวคิดในการในการปฏิบัติงานแบบใหม่ ๆ ที่ท้าทาย มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนกระตุ้นครูผู้สอนให้เห็นถึงวิธีการทำงานใหม่ ๆ หรือแนวทางในการแก้ปัญหา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่แสดงถึงความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน คือ การค้นพบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการขับเคลื่อนความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งผลจากการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานได้อย่างแท้จริงนั้น เกิดจากการบูรณาการ 3 สมรรถนะหลักที่สำคัญในการร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานได้สูงถึง ร้อยละ 57.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย

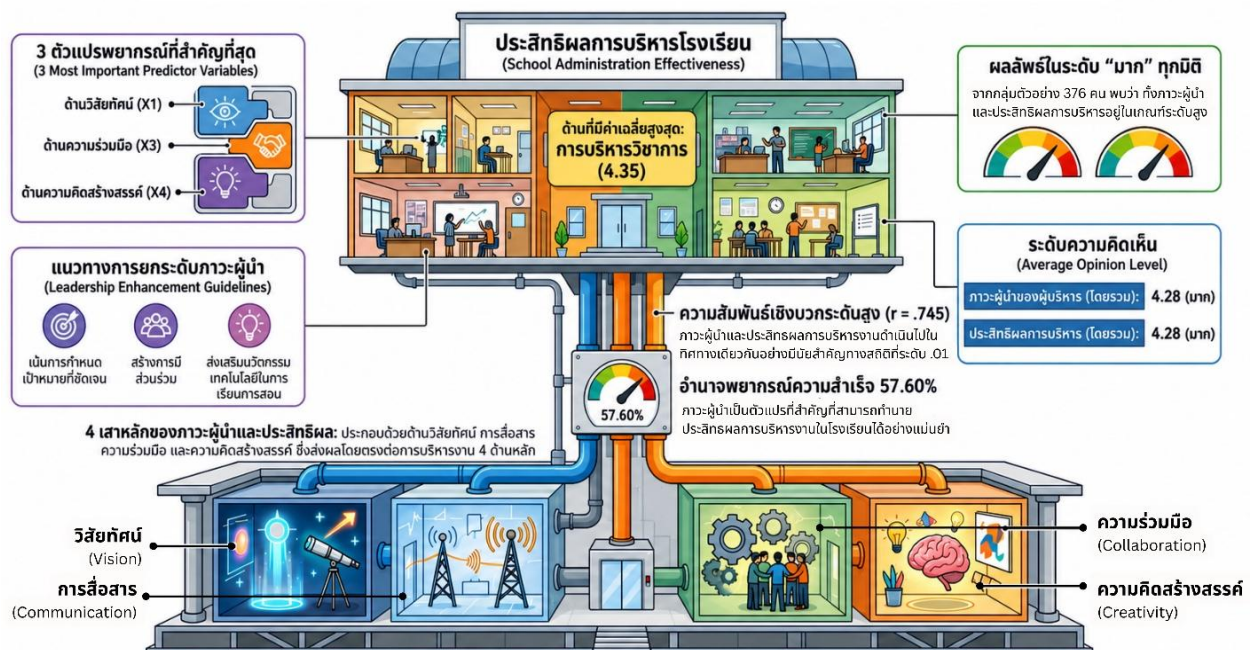
1. ด้านวิสัยทัศน์" (Vision) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญขององค์ความรู้นี้ เพราะเป็นปัจจัยที่มีน้ำหนักในการพยากรณ์ความสำเร็จสูงสุด โดยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารต้องไม่เพียงแต่กำหนดทิศทางเท่านั้น แต่ต้องทำให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นรูปธรรมและสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจตรงกันจนนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

2. ด้านความร่วมมือ (Collaboration) ซึ่งเน้นย้ำถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม โดยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ร่วมวางแผนและเสนอแนะแนวทางในการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) โดยผู้บริหารต้องสวมบทบาทเป็นผู้นำนวัตกรรมที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรกล้าที่จะสร้างสรรค์งานใหม่ๆ และนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ จะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืน

ซึ่งองค์ความรู้นี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่ทักษะด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการคิดค้นนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ยังเป็น "เข็มทิศ" หรือแนวทางทางลัด (Short-cut Development) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยชี้ให้เห็นว่าการมุ่งเน้นพัฒนาภาวะผู้นำใน 3 ด้านนี้ จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการบริหารงานทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และบริหารทั่วไป จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สามารถบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน อีกทั้งองค์ความรู้นี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำไม่ได้ส่งผลโดยตรงแบบแยกส่วน แต่ทำงานในลักษณะ "ระบบเชิงบูรณาการ" ที่เชื่อมโยงจากการกำหนดทิศทาง → การระดมพลผู้คน → การสร้างนวัตกรรม จนเกิดผลลัพธ์เชิงประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียน ดังภาพที่ 2

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร: กุญแจสู่ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

ภาพที่ 2 ผังโมเดลความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร: กุญแจสู่ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้น ในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำภาวะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไปเป็นแนวทางพัฒนาผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดีที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารควรได้รับการฝึกอบรมและส่งเสริมเกี่ยวกับภาวะผู้นำในด้านดังกล่าว เพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

3. จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ควรจะให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานในโรงเรียนนำไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดอื่น ๆ ต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงลึก

3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ปาระคะ. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ขวัญเพชร พลวงศ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 13(4), 56-70.
- ณรงค์ฤทธิ์ นามเหลา. (2560). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ณัฐธัญญา โคทังคะ. (2561). วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐเดช จันทรพันธ์. (2564). ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครพนม. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดวงสิทธิ์ พรหมมา. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทวิชชัย ต้นภูบาล. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพวรรณ สำเนาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นราธิป ไชยขยสุนทร. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วย สายราม. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำด้านการสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียน. [วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยะวรรณ คัดโสดา. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพ็ญศิริกรณ ประเทียบอินทร์. (2559). องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล. (2558). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 4(1), 143-160.
- วรจ วรดล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีรชาติ กาญจนกันโห. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศยานนท์ ศิริจันทร์. (2566). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สนุก สิงห์มาตร. (2560). *คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21*. รายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงาน วิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2558 ณ ศูนย์แสดงประชุมอิมแพ็คเมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (2566). *แผนพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570*. กลุ่มนโยบายและแผน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (2566). *ข้อมูลสารสนเทศ BIG DATA สพป. สกลนคร เขต 1*. เข้าถึงได้จาก <http://bigdata.sakonarea1.go.th>. 27 กรกฎาคม 2566.
- สุขญา โกมลวานิช. (2563). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาภัสสร วันดี. (2560). *ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Boonla, D. (2013). Relationship Between Leadership Styles and Effectiveness of Schools Under the Office of Secondary Educational Service Areas, Area 20. Master's Degree, Khonkaen University.
- Career, P. (2020). Leadership Skills Administrative Assistants Need. Retrieved from <https://www.chartercollege.edu/news-hub/leadership-skills-administrative-assistants-need>. June 22nd, 2021.
- Kirk, D. & Jones, T. (2014). Effective Schools. Retrieved from http://images.pearsonassessments.com/images/tmrs/tmrs_rg/EffectiveSchools.pdf. June 24th, 2021.
- Lin, P. (2017). Must Have Leadership Skills For The 21st Century. Retrieved from <https://www.linkedin.com/pulse/must-have-leadership-skills-21st-century-any-carl-larson>. June 22nd, 2021.